

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K., za pol leta 18 K., za četr leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse sto 24 K., za pol leta [12] K., za četr leta 6 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljavatve naročnino se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne pett-vrste po 12 h., če se se oznanilo tiska enkrat, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravljenštvo pa v pritličju. — Upravljenštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Uspeh denuncijantstva.

Neverjetno kruta sodba, ki jo je izrekel kasacijski dvor v zadevi dvojboju Triller-Lavtar je obudila v Ljubljani splošno ogorčenje. Zlasti veliko je ogorčenje v pravnih krogih, saj je pa način, kako je kasacijski dvor pomešal pojma »statfrage« in »rechtsfrage« res tak, da morajo ljudje zdrave pameti kar strmeti.

Postopanje državnega pravdinstva ljubljanskega in kasacijskega dvora v slučaju Triller-Lavtar je sam na sebi dogodek, ki postavlja justico v res bengalično luč. Samo po sebi se razume, da bomo ta slučaj še posebe osvetlili tako s splošnega stališča posebno v primeri s postopanjem justice v dvojboju dr. Pavliček-dr. Konrad Vodušek, kakor tudi s pravnega stališča. Če bo posledica tega krvavo kompromitiranje justice — naj si prizadeti krogi sami sebi zarežejo na rovaš. Pri sedanjih razmerah nimamo mi nobenega interesa več na tem, utrjevati med prebivalstvom zaupanje v justico.

Danes smo se namenili pribiti v večen spomin neko drugo okolnost tega dvojbojnega slučaja.

Dvojboj je po veljavnih zakonih prepovedan, ali socijalno je marsikdo prisiljen, sprejeti poziv na dvojboj, četudi tega ne storiti rad. Tudi po vojaških zakonih je dvojboj prepovedan, a vendar je tisti oficir, ki dvojboj odkloni, takoj izgubljen in ga pahnejo iz armade, če pa sprejme dvojboj in torej greši proti veljavnemu zakonu, se mu ničesar ne zgodi. Tudi civilist je po socijalnih razmerah — in te so dosti močnejše, kakor vsi pisani zakoni — dostikrat primoran, sprejeti dvojboj, zatoči če ga ne sprejme, ga proglaše za nekako brezčastnega človeka, ki ni več zmožen, dati začasenja in to je taka eventualnost, da se ji neče skoro nihče izpostaviti, nego rajše krši pisani zakon.

Te okolnosti se povsod uvažajo. Lahko se reče, da ga ni dneva, da bi se v naši državni položavi ne izvojeval tak dvojboj — ali ne sliši se skoro nikdar nič o tem, kvečjemu, če je eden dvojbojevnik obležal mrtev na licu mesta. Spodobni listi molče o dvojbojih, pravker računajo s tem, da so socijalne razmere močnejše od pisanega zakona.

To postopanje spodobnega časopisa je velikega pomena za udeležene osebe. Državni organi namreč radi ignorirajo dvojboje, če nimajo posebnih, izjemnih nagibov, da proti komu nastopijo. Državni organi pač tudi sami spoznavajo, da pri obstoječih razmerah ne kaže uporabljati zakona z vso strogostjo in dokler jim ni uradoma nič znano o kakem dvojboju ali dokler o njem molče časopisi, dotlej se državni organi ne ganejo, tudi če so v kavarni ali v gostilni slučajno kaj izvedeli. Ko je svoj čas sedanj sodni tajnik v Novem mestu dr. Ahazih imel dvojboj, ga je tedanji državni pravnik ljubljanski vsak dan videl z obvezano roko hoditi po mestu in je natančno vedel, kaj se je zgodilo, a vendar ni storil nobenega koraka proti njemu, ker mu uradoma ni bilo o tem dozgodku nič znano, časopisje pa je molčalo. In podobnih slučajev bi lahko navedli še več.

Tudi v dvojboju jurista Trillerja z artiljerijskim nadporočnikom Lavtarjem bi državno pravdinstvo ne bilo ničesar izvedelo in bi ne bilo moglo ničesar storiti, da niuma zanoglasilo ljubljanskega škofa tega dvojboja denunciralo.

»Slovenec« se posveča od nekdaj s posebno ljubeznijo denuncijantstvu. V tem je mojster, v tem je naravnost nedosegljiv. Če že denuncia političnega nasprotnika, ki mu je na poti, je to sicer grdo, ali vsaj razumljivo. Nerazumljivo pa je, da denuncia di-

ja k e, da skuša dijakom, ki mu tudi pri najboljši volji ne morejo škodovati, uničiti eksistenco. To je že največja podlost, ki jo more kak človek storiti.

V slučaju Triller-Lavtar je imela »Slovenčeva« denunciacija popoln uspeh. Dognaro je in dokazano je, da je dala »Slovenčeva« notica državnemu pravdinstvu povod, da je začelo postopati proti udeleženim dijakom in »Slovenčeva« je torej zasluga, da so bili ti slovenski dijaki sedaj tako kruto obsojeni in da jim je bila uničena eksistanca.

Blagoslovjeni oznanjevalci evangelijske ljubezni so se s tem izkazali kot prave utelesene hude, ki imajo veselje in užitek na tem, da denuncirajo in uničujejo dijake. Človek, ki ima na takem početju svoje veselje, mora biti vseskoz podla duša. Še Nemci so o tem dvojboju molčali, samo slovenski duhovniki okrog »Slovenca« so hiteli, da spravijo tri slovenske dijake v ječo in jim uničijo prihodnost. Fejte toipi v talarjih. Der grösste Schuft im ganzen Land, das ist und bleibt der Denunziant.

Iz kmetijsko-kemičnega gospodarstva.

Spisal ing. chem. J. Turk.

VIII.

Kar se posebno kalija tiče, omeniti je, da ga rabijo nekatere rastline, tako mnogo. Posebno veliko kalija rabijo detelje, sočivje in okopavine. Manjše potrebe na kaliju kažejo bilence (žita in trave), vendar pa so tudi one tako sprejemljive za kalij. — S kalijem pa moramo veliko previdnejše ravnati, nego s fosforovo kislino, ker se kalij tako lahko premiče v zemlji in se vsled tega rado pripeti, da se potopi v spodnje plasti zemlje ter tako poizgubi kot

živež rastlinam. Zato ne kaže preoblagati zemlje s kalijem. Tudi je bolj potrebno poznati množino kalija v zem'ji, nego pa ono fosforovo kislino, da se ve določiti mera kalijevih gnojil, s katero se ima gnojiti. — Kalija rabijo rastline navadno več nego fosforove kislino, in zato ga je potrebno trositi več, nego se ga trosi pri nas. Za srednje gnojenje na normalnih tleh treba je 40 do 120 kilogramov kalija. Množina kalija, s katero se ima gnojiti, zavisi od rastlinskih potreb. Pesa, sočivje in detelje rabijo primeroma največ kalija. Manj rabijo kalija krompir, in primeroma najmanj ga rabijo bilence.

Tudi dušika rabijo vse rastline, ene več druge manj. Vendar pa ni potrebno z dušikom gnojiti vse rastline, ker ga nekatere dobivajo dovolj iz zraka, kakor detelje in sočivje. Žito, krompir, pesa, repa i. t. d. pa je neobhodno potrebuje gnojiti z dušikom. — Glede množine dušika, s katero nam je gnojiti, mi je omeniti, da je najboljše, ako se držimo tu bolj, nego pri gnojenju s fosforovimi in kalijevimi gnojili, zlatega središča, ker tako bodo zadeli še najprej pravo mero in se nam ne bode batiti, da smo nepravilno in zapravljivo ravnali z najdragocenijo izmed vseh rastlinskih hraničnih snovi. S 15 do 30 kilogrami dušika na hektar bode ustrezno z malimi izjemami vsem in torej tudi po dušiku jako poželjivim rastlinam. Nikdar pa ni potrebno gnojiti z dušikom detelje in sočivje, ker ga ne dobivajo dovolj samo iz zraka, ampak ga celo množje v zemlji.

Ker smo ravno pri dušiku, zdi se mi vredno na nekaj posebno opozoriti naše kmetovalce. Tožilo se mi je namreč od raznih strani, da gnojenje na travnikih s fosforovimi in kalijevimi gnojili ne kaže uspehov, katerih bi se imelo pričakovati. Pravili so mi, da je krma po gnojenju s kalijem in fosforovo kislino pač mnogo boljša, toda nje množina je premala. Vprašal sem tožitelje, da je poslužujejo pri gnojenju travnikov tudi dušikovih gnojil ali pa gnoj-

nice, in dobil sem za odgovor, da ne. Odgovor mi je zadostoval, da sem lahko pojasnil zadevo. Ako gnojimo nameč travnike samo s fosforovo kislino in kalijem, pospešujemo rast detelj, ki zboljšujejo krmo; bilence (trave) pa, ki množijo krmo, zaostajajo vsled tega v svoji rasti, ker rabijo mnogo dušika in si ga iz zraka ne morejo dovolj osvojiti. Ako hočemo doseči, da bode uspeh gnojenja na travnikih popoln, da bodo torej pridelali mnogo dobre krme, gnojiti moramo razen s kalijem in fosforovo kislino tudi z dušikom. Trositi moramo torej tudi na travnike nekoliko čilskega solitarja ali pa zveplenokislega amonijaka. Kdor pa ima dovolj gnojnike, poškropi naj z njem — poleg gnojenje s fosforovo kislino in kalijem — vsako drugo leto svoje travnike, in predelal bode v svojo zadovoljnost mnogo najboljše krme.

Vojna na Dalnjem Vztoku.

Lažnive vesti.

Včerajšnji nemški listi so pričesli alarmajoče vesti z bojišča, karor da bi bila ruska armada v Mandžuriji popolnoma poražena. Radi krioznosti hočemo pribititi te vesti, da čitatelji razvidijo, kake budalosti se lahko natvejijo nerazsdnemu občinstvu.

»Berliner Tagblatt« poroča »iz Petrograda«: Carjev reskript načrtoval na ministra notranjih zadev, s katerim obljublja car, da bo dal narodu pravico, se udeleževati zakonodajstva, so povzročile vznemirjajoče vesti z Mandžurijo.

Včeraj ob 7. uri zvečer je došla šifrovana brzovaka generala Kuropatkina, da je 260.000 Japoncev predrelo rusko levo krilo in je odrezalo od ostale armade.

Ob 10. uri zvečer je došla druga Kuropatkinova brzovaka, ki pravi: »Japonci prodrijo nevzdržno proti Mukdenu. Naš položaj je skrajno nevaren.«

Slovenci v šomodski županiji na Ogrskem.

Zgodovinska, narodopisna in književna črtica.

Spisal Anton Trstenjak.

(Dalej.)

III. Slovenski izselci.

Reformacija je razdvojila slovenski narod na Ogrskem v papince in luterance, to je v katoliško in protestantsko stranko. Vnel se je verski boj. Slovenci so se malone popolnoma polateranili, ali le nekaj časa mirno živeli v novi veri.

Hiro je nastopila protireformacija in zmaga. Protestantski duhovniki so morali oditi iz dežele, a narod je ostal brez svojih dušnih pastirjev. Mnogi so vztrajali v novi veri, a še več se jih je zopet povrnilo v katoliško cerkev. Nemirna je bila ta doba. Protestantni duhovniki se niso vdali. Vdani novemu nauku začeli so književno delovati. Začeli so pisati katekizme, pesmarice in prelagati sveto pismo ter si tako položili temelj svoji posebni književnosti. Ker niso megli osebno delovati, delovali so za novi nauki s knjigami, katere so se tiskale na Nemškem. Katoliški duhovniki so se posluževali istih pomškov. Bila je torej nemirna doba, v

LISTEK.

Ameriško dekle.

Nikjer na svetu ni žensivo tako resnično spoštovano, kakor v Združenih državah. Zlasti dekleta so tam vseprek takorekoč oboževana. Kdor je vajan evropskih običajev, ta kar strimi, če vidi, kako ženstvo v Ameriki živi.

Kat opozovalca ameriškega ženstva najprej presenetil, je to, da kar ne more najti razločka med dekleti in med omoženimi ženami. A najnikar kdo ne misli, da je to posledica navade, da hodijo žene in dekleta same, kadar in kamor hočejo. Ne. Tudi drugače ni med njimi vidnega razločka. Oblačijo se vse enako, nosijo enaka nakitja, se vedejo in smejejo enako neženirano, berejo iste knjige in iste časopise in tudi v lepoti ni med njimi razločka.

Ameriško žensivo nastopa vedno in povsod tako, kakor da nima nikogar, kateremu bi bilo dolžno se pokoriti ali se mu opravičiti. Ta posebna ameriška navada se zrači že v ženskih fizijognomijah. Žena izgleda ravno tako, kakor dekle. Iz obraz

je docela nemogoče spoznati, če je kaka ženska omožena ali samica.

Kaj pa je tudi zakon za ameriško dekle? Le breme. Prenašati mora moža in otroke in voditi hišno gospodinjstvo. V Evropi postane dekle z možitvijo polnopravnen član človeške družbe. V Evropi je dekletom marsikaj prav kitajsko-strogo zabranjeno, šele z možitvijo zadobi nekaj slovobe in samostnosti. V Ameriki je drugače. Ameriško dekle je veliko svobodnejše in samostojnejše, kakor je v Evropi žena, in zato prinese zakon ameriškemu dekletu samo novih dolžnosti, ne da mu pa nobenih novih pravic. Američanka je kot dekle pravzaprav desti bolj svobodna in neodvisna, kakor kot žena, kajti, kakor redeno, mora žena skrbeti za moža, za otroke in za gospodinjstvo in ima vsled tega dokaj manj prilike se zavati in uživati življenje, kakor dekle.

Tega se ameriška dekleta dobro zavedajo in zato se navadno može, ko je mladostni cvet že začel pojmati. Pred 25 letom se dekleta iz boljše ameriške družbe skoro nikdar ne moži in to namenoma, češ, »zavati se moramo pred možitvijo,

saj ne ve nihče, kaj nam prinese zakon.«

Čitanje ameriških listov je tako poučno za spoznavanje značaja ameriškega ženstva. Iz poročil o obravnavah zastran ločitve zakonov se lahko vsakdo uveri, da so ameriške žene čudovito pametne in bistrostne.

V Evropi imajo ljudje o Ameriščankah precej slabo mnenje. Skoro splošno se sodi, da so slabo vzgojene. Vzrok temu je to, da se bistveno razločujejo od evropskih deklet in žena. Ljudje, ki so navajeni sramožljivosti evropskih deklet in tiste grozno dolgečasne resnobe in umerjenosti, tiste dostojanstvenosti evropskih žena, tem seveda ne ugaja samosvestno, svobodno nastopanje ameriških deklet in žena. Ali tudi kar najskrbnejše vzgojeno in vseskoz navorano dekle je lahko samosvestno in nastopa lahko svobodno, kakor je sramožljivost, resnoba in dostojanstvenost evropskih deklet in žena dostikrat le hlinjena.

Kadar se govori o nravni vrednosti kakega ženskega bitja, mislimo Evropeji vedno samo na ljubezen. Po naših mislih je ljubezen prva in zadnja misel vsakega ženskega bitja,

in če hočemo kako deklete spoznati, jo izpršujemo, kaj čita, kake igre se ji dopadejo in kaj se ji sanja ter gledamo na vsako malenkost, če jo vprašamo za kako ljubezensko stvar. Pri nas se pač devištvu ženske duše sodi po tem, koliko ve kako deklete o ljubezni. Sicer je to nad vse bedasto, ali tako je in se še dolgo ne izpremeni.

Pri ameriških dekletih bi se s takim merilom vsakdo krvavo blamiral. Ameriško dekle ve o ljubezni vse, prav vse, že ko je že v otroških letih, in gleda v življenje z odprtimi očmi. Tisto markiranje sramožljivosti, če pride pogovor na ljubezenske stvari, tisto dostikrat teatralno poberanje oči in zarudevanje — to je ameriškemu dekletu nepoznano. Tudi navorano najvzornejše dekle bi se v Ameriki tako ne vedlo in nikdar se Američanke tako od srca ne smejejo, kakor če vidijo, kako evropska dekleta »pozirajo« s svojo nevednostjo, ki je pa večkrat pristna, in s svojo stidljivostjo, ki je tolikrat samo priučena. Američanka je pač resnično svobodno bitje in zna pri tem ostati nravna Evropejka, zlasti če je v kloštru vzgojena, je pa v tem oziru vedno nekoliko — goska. (Dalej prih.)

V vladnih krogih se danes prisnava, da je bil Kuropatkin popolnoma poražen in ruska armada deloma razpršena.

»Berliner Zeitung« pa je vedela povedati tole: General Danilov je bil z vsem svojim štabom ujet. Gorski prelaz Gutulin so po obupnem boju osvojili Japonci, Rusi so se jeli na celi črti umikati, končno pa se je umikanje spremenilo v divji beg, ker so umikajoče Ruse povsodi napadale sveže japonske rezerve; Japonci so uplenili 12 topov in zasegli veliko množino municije. Ruske izgube so ogromne.

Na eni frontalni točki je bilā japonska armada valedi uničujogega ognja ruske artiljerije poražena. Ruska intendatura je bežala iz Mukdene v Harbin. Bitka na russkem desnem krilu in v centru se še nadaljuje.

Borolinski »Lokalanzeiger« pa javlja, da so Japonci osvojili Putilovski in Novgorodski grič. Kavalerijska divizija generala Renenkampfa je bila uničena. Rusi so se umaknili iz vseh pozicij, ker so se bali, da bi jih Japonci obkolili. Vas Sanlipu, 18 km južno od Mukdene, so Japonci osvojili.

Vse te alarmujoče vesti so izmišljene, kar izpričujejo najnovejša poročila generala Kuropatkina samega, kakor tudi iz Tokija došle vesti.

Koliko so bile te vesti takoj sprva verjetne, označuje najbolj dejstvo, da »Neue Freie Presse«, ki se gotovo ne more dolžiti, da bi bila Rusom prijazna, teh poročil niti ne omenja!

Kuropatkinovo poročilo.

General Kuropatkin je poslal 2. t. m. tole brzjavko in ne one, ki mu jo pripisuje »Berliner Tagblatt«: Japonci so danes ob 3. uri bombardirali naše pozicije, štiri vrste zapadno od Sanlinpa.

Sovařnikovo prodiranje proti našim pozicijam smo skoro ustavili. Sovařnik je danes energično pričel z ofensivo in skušal obiti naše desno krilo ob fronti pri vaseh Sahepu in Lindziatum. Japonci so po pripravljaljajočem artiljerijskem ognju izvršili več napadov, a so bili z velikimi izgubami odbiti.

Sovařnik nadaljuje kanonado proti našim pozicijam ob fronti Erdago-Kandalizan.

Japonci so ljutno navalili na našo pozicijo pri Gutulinu in osvojili eden okop ob fronti, iz katerega smo jih pa zopet pregnali. Ker je pa bil ta okop popolnoma razdejan, so se naši oddelki na povelje umaknili iz njega.

Sovařnik je danes izvršil več ljudih napadov proti našim vojem na levem krilu. Nasi voji so izvršili protinapad, pregnali Japonce ter se okopalni na hrbitu bližnje gore.

kateri so se čutili protestantski Slovenci nezadovoljne in nesrečne, da so rajši zapuščali svojo staro domovino ter si iskali novo domovino v mirnejših krajih.

Od Sv. Gotarda pa do Legradu zavladalo je protestantsko

stvo v vseh slovenskih in hrvaških vaseh. Bilo je več vplivnih mažarskih plemenitašev, kateri so z velikim uspehom podpirali vシリli novo vero v Slovencih in Hrvatih. Brata Széchya (1605) sta v Slovencih mnogo storila za novi nauk. Na Međumurskem je podpiral protestantsko gibanje hrvaški pesnik Nikola Zrinjski in je bilo v Međumurju 37 hrvaških vasi protestantskih.

Morda kakih 100 let so živelji luternici v miru. Prišla je protireformacija, preganjali so luternice in jih malec docela iztrebili. Ne vemo sicer, kdaj so bili luterniki duhovniki preganjeni, ali toliko je vendar moči določiti, da je že 1729. leta blagoslovil katoliški škof grof Nádasdy tri oltarje gorenjelenda v skoči cerkve v Železnem stolici. V tem času so se torej povračevali cerkve katoliškim duhovnikom. V Međumurju so vse protestantske vasi zopet postale katoliške, le v Legradu se je ohranilo nekaj hrvaških protestantov. Ti prote-

Naš voj pri vasi Kudiaca, ki je odbil pet ljudih napadov in povzročil Japoncem ogromne izgube, je prišel z ofenzivo.

V petek 3. t. m. pa je poslal Kuropatkin tole poročilo: Danes zjutraj smo nadaljevali ofensivo proti sovražniku, ki je zasedel Sanlinpu in sosednje vasi. Istočasno so dosegla v Mukdenu nova ukrepljenja. Ob fronti ni sovražnik danes izvršil nobenega napada.

Zjutraj so Japonci ljuto napadali naše pozicije na levem krilu pri Jansintunu in Kandalizanu. Zadnjega četrtega napada se je na japonski strani vdeležilo okoli 20 bataljonov; vsi napadi so bili odbiti z velikimi sovražničkimi izgubami.

Danes zjutraj je sovražnik navalil dvakrat na naše pozicije na gorskem prelazu Gutulin, a je bil obkrot z velikimi izgubami odbit. Prve japonske vrste, ki so naskočile naše pozicije, so bile obležene v uniforme zvečega Čembarskega polka, ki je bil postiran ob prelazu. Tudi tretji napad je bil odbit. Sovražnik se je približal našim pozicijam na 200 korakov. Na levem krilu je neki naš voj tekom dneva vzdržal tri napade. Zlasti ljut je bil zadnji napad, pri katerem se je celo vnel boj na bajonet, vkljub temu so bili Japonci povsod odbiti. Generalštavni načelnik 71. divizije, podpolkovnik Hroščicki, je bil ranjen, a je postal na svojem mestu.

Hrabrim vojskam na levem krilu, ki so imele take izgube, da so mortva trupla tvorila močan jez proti sovražniku, sem v imenu vašega Veličanstva izrekli zahvalo in priznanje.

Japonska poročila.

Maršal Ojama poroča, da so Rusi 2. t. m. opetovano napadli japonske pozicije pri Singkingu, okoli 80 milij vzhodno od Mukdene, a so bili odbiti. Pri Pensipu smo sovražnika vrgli na njegove glavne pozicije. Ta akcija se še nadaljuje.

Tudi boji ob reki Ša se razvijajo za nas ugodno. 1. t. m. je naš oddelek pregnal sovražnika pri Šinmintinu in Tunmintinu in uplenil množino živil in krme.

Reuterjev urad javlja iz Tokija: Izvzemši kratkih uradnih poročil ni došlo semkaj nobenih vesti o dogodkih v Mandžuriji. Sodi pa se, da so se pričele važne operacije ob celi fronti, ki je dolga okoli 90 milij.

Dvomljivo pa je, ako se je že dejansko pričel splošni napad. Pričakuje pa se velika bitka pri Čuifingtauju, kjer so se Rusi koncentrirali.

Iz glavnega japonskega taborišča pa se poroča, da se boj še nadaljuje tako na obeh krilih, kakor tudi v centru. Japonske operacije so baje uspešne.

Delni poraz Japonske armade?

Kakor se poroča iz Petrograda, so bili Japonci na eni točki ob reki Ša poraženi. Ruske baterije so razdejale več japonskih posicij.

Iz Mukdene pa se brojavi: Bitka še traja ob celi fronti, kakor tudi na levem krilu. Japonci so bili poraženi pri Humadiju.

Opotovano so Japoneci prodri na 200 korakov do russkih okopov, a so bili odbiti z izgubo več tisoč mož.

Japonci v severni Koreji

Petrogradska brzjavna agentura poroča iz Vladivostoka: Pri Šenoadinu v severni Koreji se je izkralo 2000 Japonev. Japonci so se pripeljali na vojnih ladjah in parnikih. Izkrcavanje se je izvršilo pod zaščito torpedov.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 5. marca. V parlamentarnih krogih se bavijo sedaj največ predlogom posl. dr. Derschatte glede komisije za proučevanje građiva za ločitev Austrije od Ogrske. Dosedaj se je prijavilo že 27 govornikov. Med poslanci, ki bodo govorili proti predlogu, so Vsenemoci Stein, Wolf, Hauck in — dr. Šusteršiči.

Krizna na Ogrskem.

Budimpešta, 5. marca. Grof Csaky, baron Danielin pl. Justh, ki so bili včeraj v avdijenci pri cesarju, so se vsi izrekli za koalicjsko ministrstvo. Vrhnu tega je pl. Justh predlagal ločitev obeh državnih polovic v gospodarskem in vojaškem oziru, češ, da je to v interesu dinastije in države kot velesile. Cesar je izrekel svoje tehtne pomisleke proti vsakemu popuščanju v sedanjem državnem zvezni. Gospodarske ločitve bi cesar sicer ne branil, ako se obe vlad o tem zedinite, toda glede vojaških zahtev si vladar ne pusti posegati v svoje ustavno pravo.

Dunaj, 5. marca. Danes so bili v avdijenci pri cesarju baron Banffy, grof Zichy in dr. Falk.

Budimpešta, 5. marca. Poslanska zbornica se sestane 8. t. m., a že naslednjega dne se odgodi do rešitve krize.

Budimpešta, 5. marca. V Kosuthovi stranki se raznasa vest, da namerava vojna uprava rezerviste, ki so bili ravno kar odpuščeni, zopet skleniti. V pozivih se sicer govori le o orožni vaji, v resnicu pa se gre za mobilizacijo (?).

Politična pravda Pašić contra Balugjić.

Belgrad, 4. marca. Včeraj se je završila velika politična pravda ministrskega predsednika Pašića proti bivšemu načelniku srbskega tiskovnega oddelka, kraljevemu privatem tajniku Živojinu Balugjiću.

Pašić je od začetka, odkar

v Šoprunu, da se šurdanska protestantska občina uvrsti v artikulovane občine. Izvedevši to protestantski Slovenci, prebivajoči v železni županiji kraj Štajerske meje, poželeli so se pridružiti k tej občini. Doma svoje cerkev niso imeli, a ker bi radi živelj v svoji veri, sklenili so prijeti za popotno palico in poskitali si novo domovino v šurdanski okolici.

A dobro so morali vse preudariti, predno so dali slovo stari domovini in predno so krenili na težavno in negotovo pot. Izbrali so izmed sebe četvrtico zaupnih mož, katerim je bil naloz, da poizvedo za nova bivališča. Poslali pa so jih k vodovi, grofici Ivana Draškovič, rojeni Mariji Magdaleni Nádasdi v Brezovico, s prošnjo, da njim in njih rojakom dovoli naseliti se na kaki punti okrog Šurda. Daleč so moralni hoditi. Brezovica ni v šomodski županiji, nego kraj Zagreba v okraju velikogorškem. Česar so želeli, to so tudi dosegli. Rečeni grofici so se v srce smilili protestantski popotniki, in dasi sama ni bila protestantka, nego le iz protestantskega rodu Nádasdijev, dovolila jim je, da so se naselili na punti Liszov v šomodski županiji. Potrdila pa je to v darsilnim pismom, pisanim dne 3. julija 1718 v Brezovici.

Leta 1681. je sklenil deželni zbor

se je vrnil iz Nezaščite v domovino, vedel dokaj sumljivo ter je prenašal primke »pustolovec«, »denuncijant« itd., je obdolžil finančnega ministra. Pačujo nepoštenosti pri naročenju novih topov, ministrskemu predsedniku Pašiću pa je očital celo veleizdajo. — Pri obravnavi je toženi Balugjić navajal, da je Pašić zadnji čas iz disposicijskega fonda vse dva-krat po 20.000 dinarjev, ne da bi bil povedal v kak namen bo rabil denar. Balugjić trdi, da se je ta denar povebil za kupovanje glasov v skupščini, da se sprejme predlog glede posočila. Nadalje je očital Pašiću, da je leta 1858. ponudil v pismu na bolgarskega politika Suknareva izdajo Srbijske s tem, da je ponujal svojo pomoč, da se Srbijski zabrani vpad v Staro Srbiju. Pa tudi dandanes še Pašiće baje vedno deluje na svojih starih načrtih. Prava Pašićeva veleizdaja pa obstoji v tem, ker je v pogodbo med Srbijo in Bolgarijo sprejel obveznost o medsebojnem podpiranju obeh dinastij. Srbska armada bo potem tukom primorana nekega dne se bojevati za Koburško dinastijo, mesto da bi zasledovala narodne aspiracije ter branila domovino. — Dokaze za svoje obdolžitve pa je ostal Balugjić najbrže dolžan, ker je bil zaradi razdaljenja in obrekovanja imenovanih dveh ministrov obsojen v trimesečni zapor in globo 600 dinarjev.

Položaj v Macedoniji.

Carigrad, 5. marca. V Negovanu je grška četa umorila dva duhovnika in štiri druge Bolgare. Vrhovni nadzornik je odredil takoj zasedovanje in strogo preiskavo, ki se je udeležujejo tudi italijanski častniki in civilni agentje.

Sofija, 5. marca. Bolgarska vlada se je pritožila v Carigradu zaradi zapiranja in trpinčenja bolgarskih vaščanov v drinopoljskem okraju.

Vesela vest za Rusijo.

Petrograd, 5. marca. Car Nikolaj je poslal ministru notranjih zadev Bulyginu reskript, v katerem mu najprej naroča, da razglasí v njegovem in caričinem imenu zahvalo vsem, ki so čestitali k rojstvu prestolonaslednika ter ponudili žrtvovati premoženje in sile za srečni konec vojne. Potem pa pravi manifest: »Moja želja je, doseči uresničenje svojih namer za blagorodnega naroda s pomočjo skupnega dela med vladom in zrelimi močmi narodove družbe. Nada ljuje delo velikih prednikov, ohraniti ruske dežele nedotaknjene ter varovati v njih red, sem sklenil vnaprej pritegniti z božjo pomočjo sodelovanju in posvetovanju zakonskih načrtov v najvrednejšem možem, ki uživajo zaupanje naroda ter jih je na rod v ta namen izvolil. — Potem nalaga ministru, kako naj v posebni konferenci izvodov ta njegov ukaz.

Petrograd, 4. marca. Carjev manifest je napravil povsod najugodnejši vtip. Vsi časopisi pozdravljajo reskript kot prvi korak, da se izpolnijo goreče ljudske želje, zaradi katerih se je ravno zadnje čase prelijilo toliko krvi. Posebno ugodno vpliva na razdražene duhove, da se je car k temu odločil popolnoma iz svojih nagibov. Po mestu se je manifest v tisočih in tisočih izvodov kar na ulicah prodajal.

Dogodki v Rusiji.

Petrograd, 4. marca. Za začasnega gubernatorja mesta in gubernije Baku, kjer je proglašeno vojno stanje, je imenovan generalni adjutant knez Amilahory.

Petrograd, 4. marca. Na carjev ukaz so vsi dijaki petrogradskega vseučilišča, ki so se udeležili zborovanja 20. m. m. relegirani. Vendarski je prepustila pravica, da prosijo za zopetni sprejem.

Petrograd, 4. marca. Tovarnarji so sklenili, da pozapre tovarne, ker je položaj zelo resen. Po mestu korakajo patrulje, med delavci narašča gibanje z vsako minutno.

Petrograd, 4. marca. V Caričynu, Mitavi in Luganskemu imajo splo-

šni štrajk. V državni tovarni za patrone so vsi delavci odpuščeni. Za jutri se je batiti velikih izgredov.

Ministrska kriza v Italiji.

Rim, 5. marca. Pravosodni minister Ronchetti je naznani zbornici, da je ministrski predsednik Giolitti iz zdravstvenih ozir podal kralju svojo demisijo, nakar je celokupno ministrstvo prosilo za odstop. Kralj si je odločitev pridržal.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. marca.

Osebne vesti. Ministerialni konceptist v finančnem ministrstvu g. dr. Karol Šavnik je imenovan ministrskim podstajnikom. — Premeščena sta davčni pristav gosp. Alojzij Klofutar iz Višnje gore v Idrijo in davčni kontrolor g. Vinko Nedeljko iz Ljubljane v Višnjo goro.

Ni napačno! Dr. Šusteršič boleha na grozoviti politični grabežljivosti. V tem pogledu je njegova politična vreda še hujš od farške bisage. Kar se na Dunaju zgodi — vse je njegova zasluga! In »Slovenec« je v tem pogledu prava trobenta dr. Šusteršičev uspehov. Človek bi sodil, da se mora katoliški stranki preklicano slabo goditi, če ji je treba take reklame! Sedaj je vlada predložila zakon glede olajšav na Ljubljano. To je zadeva, za katero se je trudil in pehal župan Hribar že najmanj dve leti. Njemu se je ta zakon obljubil že pred pol letom! Nič ne de! Hribarjeve zasluge pobaše Šusteršič v svojo lačno malho, in klerikalni volilci so zopet enkrat prav pošteno nalagani. Ta dr. Šusteršič je v resnici komedijant, da ne bamo ostrejšega izraza!

Vedno isti sistem. Polj

Občinski odbor na Jesenicah je sklenil v svoji seji z dne 5. t. m. med drugimi točkami tudi sledeče: 1.) Stoji slovenska večina radi sole odločno na istem stališču kakor v zadnji seji ter zahteva, da se sezida skupna šest event. osemrazredna slovenska ljudska šola na Jesenicah, ki naj bi se svoječasno spopolnila v mešansko šolo. 2.) Protestira odbor zoper atentat preskrbni na kolodvorih in postajah bohinjske železnice, v kolikor pelje skozi slovensko ozemlje, samo nemške napis, ter sklene vlogo na c. kr. železniško ministrstvo, v kateri želi in zahteva, da se vpeljejo sploh po železnicah, ki peljejo po Gorenjskem, bodisi na kolodvorih in postajah, bodisi v vagonih ali na vožnjih listkih dvojezičnih napis. 3.) Sklene odbor, da se da podružnici Slov. plan. društva za kranjskogorski okraj na Jesenicah za opremo koče na Golici podporo 200 K. 4.) Da pokaže odbor svojo vdanost in zvestobo do slovenskega naroda, sklenilo je vseh 19 slovenskih odbornikov soglasno, da se imenuje slediči gospode za častne občane, ker so si pridobili bodisi v narodnem, bodisi v gospodarskem oziru zasluge za slovenski narod in s tem posredno ali neposredno za občino Jesenice: Imenovani so bili torej za častne občane gospode: Jakob Aljaž, župnik na Dovjem, Juri Auer, pivovarnar v Ljubljani, Fran Budinek, trgovec v Kranjski gori, dr. Vinko Gregorič, primarij v Ljubljani, Ivan Hribar, župan stolnega mesta Ljubljane, Josip Pogačnik, državni in deželni poslanec v Podnartu, Fran Rant, nadučitelj v Radečah pri Zidanem mostu, Rihard Schrey, c. kr. poštar v Lescah, Avguštin Šinkovec, mest. župnik v Škofji Loki, Ludovik Štricelj, načelnik požarne brambe v Ljubljani, dr. Fran Tominšek, odvetnik v Ljubljani, Anton Treun, trgovec na Savi pri Jesenicah, dr. Janko Vilfan, odvetnik in župan v Radovljici.

Prasec v talarju. O nedavno v Celju napoldru goletno ječo obsojenem kaplangu Lovru Schlambergerju smo dobili iz Pišč, iz Žetal in u drugod po njegovi obsobi take dopise, da se nam ježijo lasje. Koliko pohujanja in gorja je ta blagoslovjene provzročil v šestih farah, kjer je kaplanoval v desetih letih, tega ne popravi vsa versko-nravnica vzgoja v 50 letih. Kar nam v teh dopisih pripovedujejo obupani očete oskrunjene deklacije, seveda ne moremo izročati javnosti. Kmetje v prizadetih farah koleno ter se retijo, da ne puste v bočo nobenega popa niti v hlev, kjer imajo krave in svinje, nikar pa v hiše. In prav imajo, ker tercijalskih mater nič ne izuči. Pripovedujemo se nam slučaj, ko je Schlamberger najprej omamil matere, ki so mu potem pošljale svoje mladoletne hčerke v kšpijanijo. Kakor nam priča dopis iz Ribnice na Pohorju, je Schlamberger že prvo leto svojega kaplanovanja onečaščal svoje učenke. Marsikateri slučaj je ostal prikrit, tisti starši pa, ki so za kaplanovalo početje vedeli, so iz sramu pred javnostjo molčali, pač pa naznani Škofijstu v Maribor. Škof je tedaj vedel, kako kugo širi Schlamberger, a kaj je storil? Odpoklical ga je za nekaj tednov ter ga poslal v takozvanouduhovsko poboljševalnico, t. j. v frančiškanski samostan, kjer se vsek tak prasec le dobro spita ter si nabere novih moči. Tako je bilo tudi pri Schlambergerju, ki ga je Škof kmalu poslal k Sv. Stefanu pri Šmarju. Da je svoje svinjarje nadlehal, je jasno, dati se je oglašila le odrasla deklacije, kateri je moral plačevati za otroka. In tako je gremadal hudobijo na hudobijo, dokler ni prišel kaplanoval na Biziško. Tukaj pa je svinjaril tako očitno, da je bil Škof zopet primoran ga odpoklicati. Liki mrjasac je naskakoval pri belm dnevu omožene kmetice. One častil je celo vrsto svojih učenk, deloma po šoli, deloma po spovedi, deloma pa tudi na paši domov v greded spovedovanja. In za njegove svinjarje je zopet zvezel Škof, toda kaj je storil? Ni ga izročil

pristojni oblasti, temuč poslal ga je lepo ovčice past v zakrkojeno hriboveko faro Žatale, češ tam so ljudje še tako primitivno pobožni in v duhovnike zatelebani, da bodo molčali. In res je postal Schlamberger tukaj, če je sploh mogoče, še hujši svinjar. Redke so menda deklice med 10 in 14 letom v tej fari, ki bi jih ta človek ne bi onedastil, dasi se je menda le šest ali sedem zapeljanih revic oglašilo za sodnjevo pridavanje. Žene in odrasla deklacije seveda previdno molče. — Kako je mogoče, da je ta pohotni pop celih deset let nemoteno uganjal tolike svinjarije? V prvi vrsti je pač krivo naše dobro katoliško skmetsko ljudstvo, ki bi rajraži menda kar samo žrtvovalo svoje hčerke popom, kakor so jih dajali Feničani Molchu Čavna krivda pa zadene vsekakor Škofski ordinarijat, ki je za skrumbo vedel, a je s svojim molkom pohujanje podpisal. Sicer pa »pastirujejo« Schlambergerji tudi po drugih farah, le previdnejši so, kar ordinarijatu ugaja. »Slovenec še do danes ni izpregoril besedice o tem, nad vse skandaloznim slučaju.«

Repertoar slov. gledališča. Jutri, na pustni torek se igra velika burka »Slovenec in Nemec ali tat v mlinu«. Predstava se vrši kot ljudska predstava ob znižanih cenah izven abonenmenta. Začetek jutrišnje predstave je izjemoma ob polu petih popoldne. Velike komične vloge v velezabavni tej burki igrajo gg. Verovšek, Dragutinovič, Dobrovolski in Boleška ter sodeluje pri predstavi vojaški orkester. — V petek, dne 10 marca je častni večer primadone ge. Marije Skalove, ki nastopi ta večer kot Mimi v Puccinijevi znameniti operi »Bohem«.

Slovensko gledališče. V času, ko je bilo slovenskemu občinstvu ime Franc Milčinski še popolnoma neznano, je nosilec tega imena v literarnih krogih že užival veliki ugled. Pridoresil si ga je z nekaterimi spisi, ki so bili sicer po obsegu majhni, a li po tehniki, po vsebinu in po duhu pravi umetvori. Tako n. pr. je g. Milčinski v našem listu priobabil nekaj feljtov, ki so pravi vzori tega genra. Še letos je gosp. Milčinski javno nastopil, najprej v Ljubljanskem Zvezku kot novelist in sedaj tudi kot dramatik. Njegova enodejančka »Brat Sokol«, ki se je v soboto prvč vprizorila, je dosegla najpopolnejši uspeh. Brez vasega dvoma je to ena izmed najboljših slovenskih izvirnih iger. Že ideja sama je velekomična. Maščen Koruza in njegova hčerka sta popolnoma v oblasti svoje kuharice Nanče, ki ju na vse načine terorizira. Za čas sokoške slavnosti se oglaši pri Koruzu njegov netjak, mladi dr. Kremen, zdravnik in Sokol. Stari Koruza si domišlja, da je bolan. Kremen ga hitro kurira. Koruza mora telovaditi in se smejati — in stare telovaditi in se smejati — in stare telovaditi in se smejati vse dejanje. Obenem se pa Kremen zaljubi v Koruzovo hčerkino. V trenotku, ko so vsi domači na vtu, prideva dva tauora. Eden se naprej in obliži v sedni sobi, drugega pa zaseči kuharica. Toda tat je bil del na glavo dr. Kremena sokoško čepico in ogrnil sokoški plasti in vselej tega misli kuharica, da je to Koruzov netjak, na obisk došli brat Sokol. Tat ne more oditi. Hitro prevzame vlogo netjaka opijani kuharice, ji razodene svojo ljubezen in ji izvabi hrnsilnino knjižico. Kot srčna nevesta ga pusti kuharica oditi. V tem se vrnejo Koruza, Kremen in Milka in zdaj pride v jasno komičnem prizoru vsa zmotna dan. Kuharica omeldi, tat, ki je v pijanosti ležal v sosedni sobi, se načeni in zbeži in ko kljče Koruzaljudi skozi okno naj ga primejo, vloge nedolžnega Jožeta Polička. To izborni snov je pisatelj srečno obdelal. Igra je polna komičnih prizorov in dobrih dočipkov. Vsi značajti sa ostro karakterizirani. Treba je le, da se Nančina povest o kravi v začetku nekoliko skrajša in da se začetek prizora s tatočni nekoliko verjetnejše napravi — kar je delo desetih minut — in priznati se bo moralno, da je igra mojstersko delo. Predstava je bila vobče kako dobra, čeprav bi se dalo v nekaterih vlogah tuintam nekaj več napraviti. Gospod Verovšek je bil prav originalen in resnično komičen koruza, gospa Daničeva je igrala Nančo z verno in humorem. Pohvaliti je tudi gospodijoč Spurno, prav posebno g. Nučiča ter gg. Boleško, Daniela in Građaša. Prepričani smo, da se bo igra

igrala z največjim uspehom po vseh dilettantskih odrih na Slovenskem. Občinstvo je g. pisatelju pri sobotni predstavi prirejalo burne ovacije, a ga ni moglo priklicati na oder. Po »Bratu Sokolu« se je igrala znana igra »V Ljubljano jo dajmo« in sta se v nji posebno odlikovala g. Daničeva in g. Verovšek.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da se je pri založnikih družbenih vžigalic gg. bratih Perdan v Ljubljani in pri založništvu družbenega pralnega mila izvršila najstrožja revizija, ki je uverila družbeno vodstvo, da so le te založniške tvrdke oddajale vse po pogodbni načini družbi pripadajoče prispevke vestno tudi naši družbi. Ob tej priligi opozarjamо vas cenjene slovenske rodoljubkinje in rodoljube, da rabijo izključno le družbeno vžigalice in družbeno pralno milo. Stem se zagotavljajo družbi stalni dohodki, in rabijo obenem le najboljši izdelki. Kako niske da so cene družbenim vžigalicam, o tem se lahko vsakdo preprida, ako preberete inserat v današnjem listu. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Lovski plez, ki se je vršil v sobotu v renomirani restauracijski g. Avguština Zajca se je vseskok imenitao obnesel. Udeležba je bila mnogobrojna in zabava jako animirana.

Deželna vinska klet. Vstrezaže želi nekaterišč, ne bo prihodne vinske pokušnje kakor načadno v sedo, marše v soboto dne 11. t. m. od 7.—9. ure zvečer.

Iz moravske doline se nam piše: Nas dekan s la rad po meta smeti po občinskih odborih. Ker se že tako rad peča s takimi rednimi ga blagovoljno opozorimo, da čaka streha podružnice sv. Lovrenca v Spodnji Kozešah že tri leta po pravila. Škoda se godi pri cermenem poslopu, pri lesu, kliže na prostem na dodični zemlji!

Umrli je v Gorici v starosti 88 let g. Fran Pitamic, bivši okr. predstojnik in potem od leta 1876 do 1889. notar v Sežani.

Izpred tusodnega potrotnega sodišča. Bogomil Oberman, ki je sedel v soboto pred tuk. porotniki in o katerem smo poročali že v sobotni številki, je bil oproščen hudoštevna nasilnosti, ker so psihiatri izjavili, da je storil svoje dejanje v duševni nezmožnosti pod vplivom epileptičnega napada. — Pri drugi sobotni obravnavi je sedel na zatožni klopi Bude Lončar, 20 let star, iz Brinja na Hrvaškem doma, slednjič mirza na Boh. Beli. Ta je dne 7. svečana t. l. popival v Zupančevi gostilni. Ko je šel domu, sešel se je okoli 2. ure po polnole pred Kobetovo barako z Miho Žubrom, ko je ta ravno iz nje stopil. Ne da bi se kaj prepirla, udaril ga je Lončar tako močno preko ušes, da se je Žuber zvrnil v sneg. Na tleh ležečega je suval z nogo, ga tolkel s pestmi po glavi in kamor je priletelo, tako da je bil Žuber vos omoten. Ko se je ta vzklonil pokonci, da bi vstal, sunil ga je Lončar z nogo v obraz. Žuber se je pobral in tekel pred nadaljcem, a Bude Lončar ga je kmalu dohitel, zopet vrgel na tla in zopet tepel in suval z roko in nogo, dokler niso končno došli delavci napravili mir. Zdravnika sta izrekla, da je zadobil Miha Žuber na levem očesu težko telesno poškodbo, ki je provzročila izgubo očesa. Bude Lončar dejanje deloma priznava. Izgovarja se le, da ga je jel Žuber psovati in da ga je za to po glavi udaril, da je padel. Nadalje pravi, da je potem Žuber vstal in ga s pestjo sunil v prsa, ko ga je pa hotel še enkrat po obrazu udariti, se je pa Žuber zganil, in njegova roka je le sluhajno zadelna njegovo oko. Odločno pa taji, da bi ga bil na tleh ležečega z nogo suval. Ker pa vse priče enoglasno potrjuje dogodek, kakor je prej opisan, mu tudi njegovo tajenje ni pomagalo. Porotniki so bili za krivorek obtoženca in sodišče ga je na 1½ leta težke ječe odsodilo. S tem je to porotno zasedanje končano.

Priče se iščajo! Včeraj, v nedeljo popoldno je šla neka dama skozi »Zvezdo«, imajoča v svojem spremstvu precej velikega psa f. x. terrierja, bele barve, z rumenimi ušesi in siljasto (stichelhaarig) diako. Ta pes je napadel nekega drugega psa. Gospod slednje je obe živali razdrožil, pri tem pa mu je prišla na roko slina onega f. x. terrierja, in sicer na prst, kjer ima gospod neko majhno rano. Ker se je ta rana sedaj malo izpremenila, je nujno potrebno, da se dožene, čigav je omenjeni f. x. terrier, ker ga mora mestni živinozdravnik preiskati. Okrog grizočih se psov se je zbrala velika množina občinstva in se vsakdo, kdor ve čigav je osumljjen pes, prosi, da to nemudoma naznani mestni policijski. Najbolje bi pa bilo, da se lastnik, oziroma lastnica tega psa, da se izogne vajikanski odgovornosti, sam zglaši in pripelje psa na policijo.

Brezsrečni klepar. Kleparski pomočnik Simon Šušteršič, stanovan na Trnovskem pristanu št. 8, je dne 27. pr. m. ukradel v delavnici g. Avgusta Tita domačega zajosa. V svojo zabavo je Šušteršič porezal ubogi živali živi ušesa in s posodo svojega prijatelja Avgusta Vidmarja ga na razne načine trpinčil in končno sta mu brusila še noge. Le škoda, da so tudi za take slučaje odpravljane šibe.

Priporočljiv „Zimmerherr“. Fotografski pomočnik Fran Š. je nekaj časa stanoval pri gosp. Ivanu Gussiju. Nekega dne pa, ko Gussija ni bil doma in ko je Š. imel že na hrani 9 K dolga, je pokradel za 15 K oblike in jo neznamo kam popidal. Čudno bodo pa pogledal, ko bodo moral nekoč iti v »senci bojnega v »brezplačno stanovanje.«

In še se vrtimo. Včeraj in predvčerjnjem je bilo v Ljubljani 49 plesnih venčkov. Skupno v tem predpustu smo jih imeli 329. Priporočni pa je, da so ta dva dni skoraj vse sloji »vrijili in da se baje polica v celo veseli letošnje predpustne nedelje, ker je imela opraviti le z neznamenim številom navadnih »nočnih več«.

Poštnohranično knjižico ukradel. Pretečeni mesec je neki po imenu neznan tat ukradel Antonu Fioreseju poštnohranično knjižico št. 290032 in z njem dvignil pri poštnem uradu v Ščiški in na filialki po 30 K. Tat je do 40 let star, običen kak zidarski polir in govorja laško. Ker je na knjižici še 80 K, se je batil, da jih Lah ne bodo skušali dvigniti še pri drugih poštih uradih.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 16 Hrvatov, v Heb 70, na Jesenice pa 25. — 60 Macedoncev je prišlo iz Hrušice. — V soboto se je odpeljalo na Prusko 42 Hrvatov, 16 jih je šlo v Selško dolino, 4 pa v Hrušico. — Iz Hrušice je prišlo 8 Macedoncev in 12 Hrvatov. — 4 Dom žalčanke so se odpeljale v Budim pešto slavnike živat.

Hrvaške novice. Cene mesa v novi mestni mesnicu v Zagrebu so po 80 h, 1 K, 1 K 28 do 1 K 80 h. Občinstvo kar oblega mesnico. — Obračava proti dr. Potočnjaku trajas že četrti dan ter se nočoj najbrž zvrši. — Posredovalnico za delo in službe ustanavlja po ljubljanskem vzoru zagrebški župan dr. Amruš.

Najnowejše novice. — Velikanske sleparije z oprostitvami mladeničev vojaške službe so razkrili na Ogrskem. Sleparske so se godile že 16 let ter je bilo najmanj 10.000 mladeničev oproščenih vojaške službe. V sleparje so zapleteni državni uradniki, notarji, občinski predstojniki, duhovniki itd. Ponarejali so namreč krstne listnine, pa tudi mrtvaške liste so pošljali vojaški oblasti o mladeničih, ki bili moralni nastopiti vojaško službo. Sleparski so poskusili preiskovalnega komisarja najprvo podkupiti s 30.000 K, a ker se jim to ni posrečilo, hoheli so ga celo zastrupiti. Vsi sleparji so obtoženi ponarejanja javnih listin, mladeniči pa, ki so se na ta način odtegnili vojaški službi, bodo za kazeno uvračeni v vojake na pet let.

Obstrukcija italijanskih železničarjev je končana.

Afera Montignoso. Saksonski kralj je naročil svojemu pravnemu zastopniku Körnerju, naj opusti nadaljnje korake zoper grofico Montignoso.

Velika nesreča se je prijetila na železnici Cleveland—Pittsburg. Dva posebna vlaka, ki sta peljala goste k slavnostim v Washington (Rossevelt zasede drugič predsedniško stolico), sta trčila ter je bilo 10 oseb ubitih, 8 pa ranjenih.

Dve ladji sta trčili pri otokih Bermuda. Obe ladji sta se potopili, žnina pa tudi 41 mož posadke.

43 novih senatorjev je imenoval italijanski kralj.

Porokanemškega prestolonaslednika bo mesece junija t. l.

Morilko Klein so proglašili psihiatrist za duševno popolnoma zdravo.

Književnost.

„Učiteljski Tovariš“. Stev. 9 Vsebina: Celjska gimnazija. — Žalostna znamenja. — Naš dežurni zavod. — Trnje in osat. — Pokojnina istrskega učiteljstva. — V ofenzivi. — Iz naše organizacije. — Književnost in umetnost. — Vestoik — Uradni raspisi učiteljskih služb. — Inserati.

Telefonska in brzojavna poročila. Dunaj 6. marca. Ekspedicija proračunskega odseka v

Trst v svrhu, da si ogleda pristan, je določena za Veliko noč. Obenem pojde v Trst tudi oni podobnor, ki študira vprašanje o izseljevanju.

Pri kročnih katarjih v jabolku in sapniku se je rogaški Styria-vrelec izvrstno obnesel kot voda za grjanje.

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dan. borze 4. marca 1905.

Naložbeni papirji. Denar Blago

4%	majeva renta	100-80	100-50
4%	srebrna renta	100-25	100-45
4%	avstr. kronska renta	100-25	100-45
4%	" zlata	120- .	120-20
4%	ograka kronska	98-10	98-30
4%	" zlata	118-90	119-10
4%	posojilo dežele Kranjske	99-50	101- .
4%	posojilo mesta Split	100-50	101-50
4%	Zadar	100- .	100- .
4%	bos. herc. žel. pos. 1902	101-30	102-30
4%	češka dež. banka k. o.	100-15	100-65
4%	" ž. o.	100-15	100-50
4%	z. p. s. a. gal. d. hip. b.	101-40	101-90
4%	pešt. kom. k. o.	107-65	108-65
4%	zast. p. m. Innerst. hr.	100-10	101- .
4%	" ogrske cen. dež. hr.	100-50	101-20
4%	z. p. s. ogr. hip. ban.	100-10	101- .
4%	obl. ogr. lokalnih žel. leznic d. dr.	100- .	101- .
4%	obl. češke ind. banke	100-75	101-75
4%	prior. Trst-Poreč lok. žel.	99- .	100- .
4%	prior. dol. žel.	99-50	100- .
3%	" juž. žel. kup. 1/4	318-75	320-75
4%	z. avst. pos. za žel. p. o.	101-30	102-30

Srečke.

Srečke od 1. 1860/1	187-50	189-50
" 1864	277- .	283- .
" tizake	171-25	173-25
" zem. kred. I. emisije	308- .	318- .
" II.	301-60	313- .
" ogr. hip. banke	276- .	280-50
Rudolfove	102- .	106-50
Salcburške	139-50	140-50
Dunajske kom.	22-75	24-75
Dežnice	476- .	487- .
Južne železnice	92-50	93-50
Državne železnice	655- .	656- .
Avstr.-ogrskie banke delnice	1845- .	1854- .
Avstr. kreditne banke	676-50	677-50
Ogrske	789-50	790-50
Zivnostenske	250- .	250-75
Premogok v Mostu (Brži)	662- .	668- .
Alpinske montane	520- .	521- .
Praške žel. in dr.	2560- .	2570- .
Rima-Murányi prem. družbe	539- .	540- .
Trbovške prem. družbe	302- .	304-50
Avstr. crožne tov. družbe	576- .	580- .
Češke sladkorne družbe	173- .	174-50
Valute	484- .	5- .

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 6. marca 1905.

Termin.

Pšenica za april	za 100 kg. K 19-88
Pšenica " maj	100 " 19-66
Pšenica " oktober	100 " 17-36
Rž " april	100 " 15-74
Koraza " maj	100 " 15-26
Oves " april	100 " 14-52

Efektivit.

Vzdržno.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 306-2 Srednji zračni tlak 738-0 mm

Marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo
4.	9. zv.	732-7	20	brezvetr.	dež
5.	7. zj.	734-2	42	sl. svzvod	oblačno
"	2. pop.	734-2	58	sl. jug	oblačno
"	8. zv.	735-4	34	sr. sever	oblačno
6.	7. zj.	736-1	21	sl. svzh.	oblačno
"	2. pop.	735-7	53	sl. svzh.	oblačno

Srednja temperatura sobote in nedelje: 23° in 45°, normale: 18° in 19°. Mokrina v 24 urah: 5-6 mm in 0 mm.

Izjava.

Podpisana izjavljam, da nisem plačala za kakršniki dolg svojega zeta Franca Vončina.

V Idriji, 4. marca 1905.

731-1 Ivana Serjun.

Kupi se že rabljena oprava za špecerijsko trgovino.

Ponudbe pod "Trgovina" poštno ležeče Ljubljana. 655-3

V najem se da ali proda v Ljubljani

hiša z gostilno

in gostilniškim vrtom, zraven še hlev za živo in nekaj zemljišča. Vse to je pri glavnih cesti, 50 korakov od dolenjskega kolodvora. Pripravo je tudi za druge obrtnike ali štoviščarje ali za kake penzioniste. Proda se zaradi odpotovanja. Pogoji so zelo ugodni. Poizve se pri lastniku na Dolenjski cesti št. 40 v Ljubljani. 717-2

Otvoritveno naznanilo.

Usojam si vladivo naznaniti, da otvorime z današnjim dnem še eno

prodajalno v Prešernovih ulicah št. 50

kjer bomo imeli v zalogi posebno bogato izbiro hiše, kuhinjske in gospodinjske oprave in vabimo tudi obenem slavno občinstvo k prostemu ogledu popolnoma urejene kuhinje.

Našo dosedanje trgovino na Valvazorjevem trgu št 6 bodemo nadaljevali neizpremenjeno in znamenjamo z odličnim spoštovanjem

Ernest Hammerschmidta nasledniki

MADILE, WUTSCHER & Ko.

V Ljubljani, dne 6. marca 1905. 729-1

Gorki

se imenuje najnovejša ruska jopica za . . . . . gld. 12- .

oblika spenzer . . . . . 6- .

plašči (Gehrick-Brunnenmäntel), črni in v vseh barvah. . . . . . 7- .

Največja izbira zadnjih novosti za spomladansko sezono.

Senzacija!

Originalno angleško blago iz posebno lepega desina z apartnim velelegantnim krojem za obleke in svršnike. Telovniki iz angleškega pikeja, svile ali žameta najnovejše mode brez konkurence.

Naročila po meri za gospode in dame se izvršujejo iz najfinnejšega francoskega in angleškega blaga po čudovito nizkih cenah.

Oroslav Bernatović.

"Angleško skladišče oblek".

701-2

"SLAVIJA"

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 29,217.694-46 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 78,324.623-17 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vsekoči slovensko narodno upravo.

5-27

Generalni zastop v Ljubljani, česar pisarne so v lastnej bančnej hiši

v Gospodarskih ulicah štev. 12.

Išče se takoj vestna

prodajalka

večja slovenskega in nemškega jezika, z lepo pisavo, stara 20-30 let. Prednost imajo one z dežele.

Pismene ponudbe na: poštni predal št. 51, Ljubljana. 584-6

728

Za vsak slučaj ribje tatvine v Malem grabnu v mesecih marcu in aprilu plača okrajni ribarski odbor za Kranjsko v Ljubljani 10 (deset) kron na grade takoj tistem, ki tatvino sodniji naznani in izpriča.

726 Za odbor:

Dr. Vok

c. kr. notar v Ljubljani.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

IZVOD iz VOZNEGA reda.

Vzljaven od dne 1. oktobra 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponodi osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Danaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vatre, Heb, Francova vare, Prago, Lipsko, Ljubno, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopravne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Solnograd, Linc, Steyr, Zeleno, Carih, Bregenc, Inomost, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Lj